Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
2024-2029

Επιτροπή Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων

2025/2184(INI)

26.2.2026

ΣΧΕΔΙΟ ΕΚΘΕΣΗΣ

σχετικά με την εφαρμογή της σύστασης του Συμβουλίου, της 30ής Οκτωβρίου 2020, με θέμα «Μια γέφυρα προς την απασχόληση — Ενίσχυση των εγγυήσεων για τη νεολαία» και την κατάργηση της σύστασης του Συμβουλίου, της 22ας Απριλίου 2013, για τη θέσπιση εγγυήσεων για τη νεολαία (2025/2184(INI))

Επιτροπή Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων

Εισηγητής: Hristo Petrov

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σελίδα

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ – ΣΥΝΟΨΗ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ ΚΑΙ ΠΟΡΙΣΜΑΤΩΝ 3

ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ.....7

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: ΔΗΛΩΣΗ ΕΙΣΗΓΗΣΕΩΝ 13

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ – ΣΥΝΟΨΗ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ ΚΑΙ ΠΟΡΙΣΜΑΤΩΝ

Η παρούσα έκθεση εφαρμογής έχει μια σαφή φιλοδοξία: να καταστήσει την ενεργό στήριξη της απασχόλησης των νέων πολιτική προτεραιότητα στο επίκεντρο της ενωσιακής ατζέντας και των εθνικών πολιτικών. Οι εγγυήσεις για τη νεολαία αποτελούν μια σαφή πολιτική δέσμευση, μια υπόσχεση να προσφέρουν σε κάθε νέο ηλικίας κάτω των 30 ετών ποιοτική απασχόληση, συνεχή εκπαίδευση, ευκαιρίες μαθητείας ή πρακτικής άσκησης εντός τεσσάρων μηνών από τη στιγμή που θα μείνει άνεργος ή θα τελειώσει την εκπαίδευση. Η δέσμευση αυτή, η οποία αναλήφθηκε το 2013 και ανανεώθηκε το 2020, στηρίζει την αξιοπιστία της Ευρωπαϊκής Ένωσης έναντι των νέων της.

Τα αποτελέσματα είναι απτά. Μολονότι τα στοιχεία αυτά δεν μπορούν να αποδοθούν αποκλειστικά στην υλοποίηση των εγγυήσεων για τη νεολαία, η ανεργία των νέων στην ΕΕ έχει μειωθεί κατά σχεδόν δέκα ποσοστιαίες μονάδες σε μια δεκαετία. Περισσότεροι από 60 εκατομμύρια νέοι έχουν επωφεληθεί από προγράμματα των εγγυήσεων για τη νεολαία, η δε ενίσχυση αυτού του μέσου έχει οδηγήσει σε θεσμικές μεταρρυθμίσεις στα κράτη μέλη. Η απήχηση αυτής της πολιτικής εκτείνεται και πέρα από τα σύνορά μας, καθώς προγράμματα εγγυήσεων για τη νεολαία αναπτύσσονται ήδη σε γειτονικές χώρες, ιδίως στα Δυτικά Βαλκάνια. Ωστόσο, τα επιτεύγματα αυτά δεν πρέπει να επισκιάζουν το γεγονός ότι η ανεργία των νέων παραμένει σχεδόν τριπλάσια από ό,τι στον συνολικό πληθυσμό και η πτωτική τάση έχει παραμείνει στάσιμη κατά την τελευταία τριετία. Η κατάσταση παραμένει για κάποιους επείγουσα.

Ο αριθμός των νέων εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης ή κατάρτισης (ΕΑΕΚ) παραμένει ανησυχητικός σε ορισμένα κράτη μέλη. Το φαινόμενο αυτό πλήττει σοβαρότερα τις γυναίκες, τους Ρομά, τους νέους με αναπηρία και άλλες ευάλωτες ομάδες. Επισημαίνει ότι μια άκαμπτα ενιαία προσέγγιση θα ήταν ανεπαρκής και υπογραμμίζει την ανάγκη για στοχευμένη και χωρίς αποκλεισμούς εφαρμογή των εγγυήσεων για τη νεολαία που συνεκτιμά την εδαφική διάσταση. Η ένταξη αυτών των νέων στην εργασία δεν αποτελεί μόνο κοινωνική επιταγή αλλά και στρατηγική απάντηση στις ελλείψεις εργατικού δυναμικού και δεξιοτήτων, που αποτελούν τροχοπέδη για τις οικονομίες μας.

Για την αποτελεσματική δράση, είναι απαραίτητο να υπάρχει ακριβής κατανόηση των ομάδων-στόχων. Μείζον εμπόδιο αποτελεί η έλλειψη λεπτομερών στοιχείων σχετικά με τα προφίλ των ΕΑΕΚ. Η εις βάθος χαρτογράφηση των υποομάδων ΕΑΕΚ και των χαρακτηριστικών τους είναι απαραίτητη για την ανάπτυξη κατάλληλων μέτρων απάντησης. Οι ενδιαφερόμενοι νέοι πρέπει επίσης να συμμετέχουν στον σχεδιασμό των μέτρων που προορίζονται γι' αυτούς. Καμία πολιτική ένταξης δεν μπορεί να επιτύχει χωρίς την ενεργό συμμετοχή των δικαιούχων της.

Η αξιολόγηση της εφαρμογής των ενισχυμένων εγγυήσεων για τη νεολαία αναδεικνύει μια αδιαμφισβήτητη πολιτική φιλοδοξία και ισχυρή ανάληψη ευθύνης σε εθνικό επίπεδο αλλά και τους περιορισμούς που ανέκυψαν κατά την επιχειρησιακή εφαρμογή τους. Δεν υπάρχει ενιαίο μοντέλο, αλλά πληθώρα μοντέλων, τα οποία αντικατοπτρίζουν τις θεσμικές παραδόσεις και την πραγματικότητα της αγοράς εργασίας των κρατών μελών. Κάποια έχουν ενσωματώσει τις εγγυήσεις για τη νεολαία στα υφιστάμενα συστήματά τους, ενώ άλλα έχουν δημιουργήσει ειδικά μοντέλα. Κάποια έχουν κεντρική διακυβέρνηση σε εθνικό επίπεδο, ενώ άλλα την έχουν μεταβιβάσει σε τοπικό επίπεδο. Κάποια τάσσονται υπέρ της προσέγγισης «προτεραιότητα στην απασχόληση», ενώ άλλα επικεντρώνονται στην κατάρτιση.

Αυτή η ποικιλία είναι κάτι πολύτιμο. Ωστόσο, δεν μπορεί να δικαιολογήσει υπερβολικά χάσματα στις επιδόσεις όσον αφορά την υλοποίηση των εγγυήσεων για τη νεολαία. Από τους δείκτες άμεσης παρακολούθησης σε επίπεδο ΕΕ προκύπτει μια αντιφατική πραγματικότητα. Πάρα πολλοί νέοι δεν λαμβάνουν προσφορά εντός τεσσάρων μηνών και πολύ λίγοι από αυτούς βρίσκουν βιώσιμη απασχόληση. Εν τω μεταξύ, οι δείκτες παρακολούθησης παρουσιάζουν σοβαρές ελλείψεις όσον αφορά την ποσότητα και την ποιότητα των συλλεγόμενων δεδομένων. Η διοικητική ή νομική αδυναμία ορισμένων υπηρεσιών να ανταλλάσσουν πληροφορίες και να παρακολουθούν την πρόοδο αποτελεί διαρθρωτικό εμπόδιο που πρέπει να ξεπεραστεί. Η βελτίωση των συστημάτων παρακολούθησης και αξιολόγησης στα κράτη μέλη πρέπει να καταστεί πολιτική προτεραιότητα.

Ακόμη πιο ανησυχητικό είναι το γεγονός ότι η πλειονότητα των ΕΑΕΚ, ιδίως εκείνων των πιο απομακρυσμένων από την αγορά εργασίας, παραμένουν εκτός των προγραμμάτων εγγυήσεων για τη νεολαία. Τα ραντάρ των θεσμών δεν πιάνουν τους νέους που είναι οικονομικά ανενεργοί, ζουν σε αγροτικές ή περιθωριοποιημένες περιοχές και δεν είναι εγγεγραμμένοι στις δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης. Οι αρχές που είναι αρμόδιες για την υλοποίηση συχνά δεν διαθέτουν τους ανθρώπινους και οικονομικούς πόρους για να προσεγγίσουν αυτές τις ομάδες. Κατόπιν τούτων, εκείνοι που χρειάζονται περισσότερο στήριξη είναι ακριβώς αυτοί που τη λαμβάνουν λιγότερο. Η κατάσταση αυτή είναι πολιτικά απαράδεκτη. Υπάρχει επείγουσα ανάγκη να ενισχυθούν οι διοικητικοί και ανθρώπινοι πόροι που ειδικεύονται στη στήριξη της απασχόλησης των νέων ανάλογα με τις προκλήσεις που πρέπει να αντιμετωπιστούν.

Η σχετική ενημέρωση είναι γενικά περιορισμένη. Σε αρκετά κράτη μέλη, οι εγγυήσεις για τη νεολαία ενσωματώνονται σε ευρύτερα προγράμματα με αντικείμενο γενικότερα τους νέους ή την απασχόληση ολόκληρου του πληθυσμού, σε σημείο που να γίνονται αόρατες. Ορισμένοι δικαιούχοι δεν γνωρίζουν καν ότι συμμετέχουν σε πρόγραμμα εγγυήσεων για τη νεολαία. Ωστόσο, μια πολιτική που ούτε εντοπίζεται ούτε γίνεται κατανοητή χάνει την αποτελεσματικότητα και τη νομιμότητά της.

Η πρόληψη πρέπει να καταστεί κεντρικός πυλώνας. Οι εγγυήσεις για τη νεολαία δεν μπορούν να λειτουργούν ως μεμονωμένη πολιτική που παρεμβαίνει μόνο στο τέλος της αλυσίδας. Η καταπολέμηση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου, η στήριξη των μαθητών που αντιμετωπίζουν δυσκολίες και η παροχή στήριξης μετά την πρόσληψη είναι ουσιαστικής σημασίας για να αποτραπούν οι επανειλημμένες επιστροφές στο καθεστώς ΕΑΕΚ. Η βιώσιμη ένταξη απαιτεί συνεχή, ολοκληρωμένη και συνεπή προσέγγιση.

Η προπαρασκευαστική φάση είναι εξίσου ζωτικής σημασίας. Πολλοί ευάλωτοι νέοι δεν είναι άμεσα έτοιμοι να εισέλθουν στην αγορά εργασίας. Χρειάζονται εξατομικευμένη καθοδήγηση, ψυχοκοινωνική υποστήριξη και κατάρτιση σε βασικές δεξιότητες. Η στήριξη αυτή πρέπει να αντιμετωπίζει τα βαθύτερα αίτια του κοινωνικού αποκλεισμού πριν από την επανένταξη των εν λόγω ΕΑΕΚ. Η ενεργός ένταξη των πλέον περιθωριοποιημένων νέων πρέπει να καταστεί ύψιστη προτεραιότητα των ενισχυμένων εγγυήσεων για τη νεολαία.

Στο πλαίσιο αυτό, η επικύρωση των δεξιοτήτων που αποκτώνται σε άτυπα ή μη τυπικά πλαίσια αποτελεί στρατηγικό μοχλό. Πολλοί νέοι διαθέτουν δεξιότητες που έχουν αναπτυχθεί στο οικογενειακό, κοινοτικό ή κοινωνικό τους περιβάλλον, αλλά αυτές δεν αναγνωρίζονται επίσημα. Η επικύρωση αυτών των δεξιοτήτων μπορεί να άρει εμπόδια στην απασχόληση και να προωθήσει τοπικά ταλέντα.

Η προετοιμασία αφορά επίσης τους θεσμούς. Οι δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης και οι οργανισμοί-εταίροι συχνά στερούνται ειδικευμένο προσωπικό για την αντιμετώπιση των πλέον πολύπλοκων καταστάσεων. Αυτό είναι ένας λόγος να επεκταθούν οι εγγυήσεις για τη νεολαία σε άτομα ηλικίας 25-29 ετών, πράγμα που έχει πολιτική σημασία, διότι η μετάβαση στην απασχόληση διαρκεί περισσότερο και είναι πιο ασταθής. Ωστόσο, χωρίς πρόσθετους πόρους, η επέκταση αυτή αποδυναμώνει τις προσπάθειες και δεν παρέχει επαρκή στήριξη σε αυτή τη νέα ηλικιακή ομάδα. Μια πραγματικά εξατομικευμένη προσέγγιση απαιτεί αυξημένους πόρους. Διαφορετικά, η τυποποιημένη γενίκευση των υπηρεσιών θα κοστίσει τελικά περισσότερο λόγω της περιορισμένης αποτελεσματικότητάς της όσον αφορά τη μείωση των ανισοτήτων και την μακρόπνοη ένταξη των νέων ΕΕΑΚ.

Πρέπει να εξεταστεί προσεκτικά η επανεξισορρόπηση των προτεινόμενων προσφορών. Είναι μεν κατανοητό να δίνεται προτεραιότητα στην απασχόληση, δεδομένης της επείγουσας οικονομικής ανάγκης που αντιμετωπίζουν οι νέοι, οι επιδοτούμενες όμως θέσεις εργασίας δεν εγγυώνται πάντα τη μακρόπνοη ένταξη. Σαφής απόδειξη τούτου είναι η συχνή επάνοδος στην επισφάλεια. Η επιλογή της πιο ταιριαστής προσφοράς για κάθε ατομικό προφίλ ή ο συνδυασμός εκπαίδευσης, μαθητείας, πρακτικής άσκησης και απασχόλησης θα μπορούσαν να αποφέρουν πιο ανθεκτικά και βιώσιμα αποτελέσματα.

Οι ευκαιρίες εθελοντισμού αξίζουν να συμπεριληφθούν ως νέα κατηγορία προσφορών προγραμμάτων εγγυήσεων για τη νεολαία. Για ορισμένους νέους, ο εθελοντισμός μπορεί να παράσχει ένα ευέλικτο πλαίσιο για την ανάπτυξη δεξιοτήτων, την αποκατάσταση των κοινωνικών δεσμών και την προετοιμασία για την απασχόληση. Ωστόσο, αυτές οι νέες επιλογές πρέπει να συνοδεύονται από πρόσθετη χρηματοδότηση, ώστε να μην υπονομεύονται τα υφιστάμενα προγράμματα.

Το ζήτημα της ποιότητας των προσφορών παραμένει κεντρικό. Η ευθυγράμμιση των ενισχυμένων εγγυήσεων για τη νεολαία με τα ευρωπαϊκά πλαίσια ποιότητας και τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων δεν στάθηκε αρκετή για να δώσει στους δικαιούχους κάτι διαφορετικό. Μια ανοικτή μέθοδος συντονισμού σε επίπεδο ΕΕ θα μπορούσε να καταστήσει δυνατή τη διαρθρωμένη ανταλλαγή καλών πρακτικών, καθώς και την εναρμόνιση των κριτηρίων αξιολόγησης και την αυστηρότερη παρακολούθηση της ποιότητας των προσλήψεων.

Η επιτυχία των εγγυήσεων για τη νεολαία βασίζεται επίσης σε ισχυρές εταιρικές σχέσεις μεταξύ υπουργείων, δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης, εκπαιδευτικών υπηρεσιών, παρόχων κατάρτισης, κοινωνικών εταίρων, εθνικών συμβουλίων νεολαίας, ΜΚΟ και τοπικών αρχών. Μια συνεργατική προσέγγιση επιτρέπει τη δημιουργία ενός ολοκληρωμένου δικτύου υποστήριξης και συμβάλλει στην αποκατάσταση της εμπιστοσύνης με τους νέους που είναι περισσότερο απομακρυσμένοι από την αγορά εργασίας.

Πρέπει επίσης να ενισχυθούν οι συνέργειες με την ευρωπαϊκή εγγύηση για τα παιδιά, προκειμένου να διασφαλιστεί η συνέχεια της στήριξης για την ηλικιακή ομάδα 15-18 ετών και να αποτραπεί η παγίωση των ευάλωτων χαρακτηριστικών. Μια πιο ολοκληρωμένη προσέγγιση με άλλες στρατηγικές της ΕΕ για την ένταξη, όπως το στρατηγικό πλαίσιο της ΕΕ για τους Ρομά ή οι στρατηγικές της ΕΕ για την Ένωση Ισότητας, θα ενίσχυε τη δράση υπέρ των νέων ανεξάρτητα από την κατάστασή τους.

Καμία πολιτική φιλοδοξία δεν μπορεί να υλοποιηθεί χωρίς επαρκείς χρηματοδοτικούς πόρους.

Η άμεση σύνδεση με το ΕΚΤ+ και το ειδικό κονδύλιο του 12,5% στο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο 2021-2027 επέτρεψαν να σημειωθεί σημαντική πρόοδος. Ωστόσο, οι δυσκολίες απορρόφησης κονδυλίων σε ορισμένα κράτη μέλη και η κατάργηση της ειδικής χρηματοδότησης στο προτεινόμενο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο για την περίοδο 2028-2034 συνιστούν πραγματικό κίνδυνο για τη βιωσιμότητα και την αποτελεσματικότητα της χρηματοδότησης των εγγυήσεων για τη νεολαία.

Δεδομένου ότι τα αποτελέσματα εφαρμογής παραμένουν άνισα και διατηρούνται οι ανισότητες μεταξύ των κρατών μελών, απαιτείται πολιτική ώθηση για τη στήριξη της μετάβασης των νέων στην αγορά εργασίας. Όταν η ανεργία των νέων και τα ποσοστά ΕΑΕΚ υπερβαίνουν τον μέσο όρο της ΕΕ, η Επιτροπή πρέπει να εκδίδει δεσμευτικές αποφάσεις. Στόχος δεν είναι να τιμωρηθούν τα εν λόγω κράτη μέλη, αλλά να απαιτηθούν σαφή σχέδια βελτίωσης για την ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας, τη βελτίωση της κάλυψης των ομάδων-στόχων, ιδίως αυτών στις οποίες η στήριξη φθάνει δυσκολότερα, την ανάπτυξη φιλόδοξων στρατηγικών ενημέρωσης, τη βελτίωση της ποιότητας των προσφορών και τη δημιουργία αξιόπιστων συστημάτων συλλογής δεδομένων. Απώτερος στόχος είναι η βελτίωση της ανοδικής κοινωνικής σύγκλισης στην Ευρωπαϊκή Ένωση και η εξασφάλιση εφαρμόσιμων λύσεων για τους νέους μας.

Οι εγγυήσεις για τη νεολαία πρέπει να γίνουν αυτό που φιλοδοξούν: μια αξιόπιστη υπόσχεση ένταξης, αυτονομίας και αξιοπρέπειας για όλους τους νέους.

ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με την εφαρμογή της σύστασης του Συμβουλίου, της 30ής Οκτωβρίου 2020, με θέμα «Μια γέφυρα προς την απασχόληση — Ενίσχυση των εγγυήσεων για τη νεολαία» και την κατάργηση της σύστασης του Συμβουλίου, της 22ας Απριλίου 2013, για τη θέσπιση εγγυήσεων για τη νεολαία
(2025/2184(INI))

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

– έχοντας υπόψη τη σύσταση του Συμβουλίου, της 30ής Οκτωβρίου 2020, με θέμα «Μια γέφυρα προς την απασχόληση — Ενίσχυση των εγγυήσεων για τη νεολαία» και την κατάργηση της σύστασης του Συμβουλίου, της 22ας Απριλίου 2013, για τη θέσπιση εγγυήσεων για τη νεολαία[1],

– έχοντας υπόψη το άρθρο 3 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και τα άρθρα 145, 147, 149, 165, 288 και 292 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

– έχοντας υπόψη τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και συγκεκριμένα τα άρθρα 14, 15, 21 και 31,

– έχοντας υπόψη τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων που διακηρύχθηκε και υπογράφηκε από το Συμβούλιο, το Κοινοβούλιο και την Επιτροπή στις 17 Νοεμβρίου 2017, και ιδίως τις αρχές 1, 3 και 4,

– έχοντας υπόψη τη σύσταση του Συμβουλίου, της 22ας Απριλίου 2013, για τη θέσπιση εγγυήσεων για τη νεολαία[2],

– έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 7ης Οκτωβρίου 2020, με τίτλο «Μια Ένωση ισότητας: στρατηγικό πλαίσιο της ΕΕ για την ισότητα, την ένταξη και τη συμμετοχή των Ρομά» (COM(2020)0620),

– έχοντας υπόψη τη σύσταση (ΕΕ) 2021/1004 του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 2021, για τη θέσπιση ευρωπαϊκής εγγύησης για τα παιδιά[3],

– έχοντας υπόψη το πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου και τις ειδικές ανά χώρα συστάσεις,

– έχοντας υπόψη το πλαίσιο παρακολούθησης και υποβολής εκθέσεων της Επιτροπής Απασχόλησης (EMCO) για τις εγγυήσεις για τη νεολαία, συμπεριλαμβανομένων των δεικτών άμεσης παρακολούθησης, των δεικτών παρακολούθησης της κατάστασης και των βασικών μηνυμάτων που χρησιμοποιούνται στην πολυμερή εποπτεία της εφαρμογής τους,

– έχοντας υπόψη τους δείκτες της Eurostat για την ανεργία των νέων και τους νέους εκτός

[1] ΕΕ C 372 της 4.11.2020, σ 1.
[2] ΕΕ C 120 της 26.4.2013, σ. 1.
[3] ΕΕ L 223 της 22.6.2021, σ. 14, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2021/1004/oj.

απασχόλησης, εκπαίδευσης και κατάρτισης (ΕΑΕΚ),

– έχοντας υπόψη τις εκθέσεις παρακολούθησης της Επιτροπής και τη συλλογή δεδομένων σχετικά με την υλοποίηση των εγγυήσεων για τη νεολαία,

– έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1057 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 2021, περί ιδρύσεως του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου+ (ΕΚΤ+) και καταργήσεως του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1296/2013[4],

– έχοντας υπόψη τη σύσταση του Συμβουλίου, της 15ης Μαρτίου 2018, σχετικά με ένα ευρωπαϊκό πλαίσιο για ποιοτικά και αποτελεσματικά προγράμματα μαθητείας[5],

– έχοντας υπόψη τη σύσταση του Συμβουλίου, της 10ης Μαρτίου 2014, σχετικά με τη συγκρότηση πλαισίου ποιότητας για την πρακτική άσκηση[6],

– έχοντας υπόψη τη σύσταση του Συμβουλίου, της 24ης Νοεμβρίου 2020, σχετικά με την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (ΕΕΚ) για βιώσιμη ανταγωνιστικότητα, κοινωνική δικαιοσύνη και ανθεκτικότητα[7],

– έχοντας υπόψη τη σύσταση του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 2012, για την επικύρωση της μη τυπικής και της άτυπης μάθησης[8],

– έχοντας υπόψη την ειδική έκθεση αριθ. 3/2015 του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου (ΕΕΣ), της 24ης Μαρτίου 2015, με τίτλο «Πρόγραμμα της ΕΕ "Εγγυήσεις για τη νεολαία": τα πρώτα βήματα έγιναν, ωστόσο διαφαίνονται κίνδυνοι στο επίπεδο της υλοποίησης», και την ειδική έκθεσή του αριθ. 5/2017, της 4ης Απριλίου 2017, με τίτλο «Ανεργία των νέων — άλλαξε η κατάσταση με τις πολιτικές της ΕΕ;»,

– έχοντας υπόψη την ευρωπαϊκή αξιολόγηση εφαρμογής, της 18ης Δεκεμβρίου 2025, με τίτλο «The implementation of the reinforced Youth Guarantee – Trends in EU Member States, impact, EU funding and governance» (Η υλοποίηση των ενισχυμένων εγγυήσεων για τη νεολαία – Τάσεις στα κράτη μέλη της ΕΕ, αντίκτυπος, ενωσιακή χρηματοδότηση και διακυβέρνηση), που δημοσιεύθηκε από την Υπηρεσία Έρευνας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

– έχοντας υπόψη το ψήφισμά του, της 8ης Οκτωβρίου 2020, σχετικά με τις Εγγυήσεις για τη Νεολαία[9],

– έχοντας υπόψη το άρθρο 55 του Κανονισμού του,

– έχοντας υπόψη τη γνωμοδότηση της Επιτροπής Πολιτισμού και Παιδείας,

– έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων (A10-0000/2026),

---

[4] ΕΕ L 231 της 30.6.2021, σ. 21, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1057/oj.
[5] ΕΕ C 153 της 2.5.2018, σ. 1.
[6] ΕΕ C 88 της 27.3.2014, σ. 1.
[7] ΕΕ C 417 της 2.12.2020, σ 1.
[8] ΕΕ C 398 της 22.12.2012, σ. 1.
[9] ΕΕ C 395 της 29.9.2021, σ. 101.

A. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι ενισχυμένες εγγυήσεις για τη νεολαία (ΕΕΝ) αποτελούν δέσμευση που αναλαμβάνουν τα κράτη μέλη προς τους νέους ηλικίας κάτω των 30 ετών να τους προσφέρουν ποιοτική απασχόληση, συνεχή εκπαίδευση, μαθητεία ή άσκηση εντός τεσσάρων μηνών από τη στιγμή που θα μείνουν άνεργοι ή θα τελειώσουν την εκπαίδευση·

B. λαμβάνοντας υπόψη ότι είναι δύσκολο να τεκμηριωθεί άμεση αιτιώδης συνάφεια μεταξύ της εφαρμογής των ΕΕΝ και των καταγεγραμμένων αποτελεσμάτων όσον αφορά τη μείωση του ποσοστού ΕΑΕΚ και της ανεργίας των νέων·

Τάσεις στην εφαρμογή των εγγυήσεων για τη νεολαία

1. εκφράζει την ικανοποίησή του για τις καλές επιδόσεις των αγορών εργασίας στην ΕΕ και τα ιστορικά χαμηλά ποσοστά ανεργίας· εκφράζει, ωστόσο, τη λύπη του που η τάση αυτή δεν έχει μεγαλύτερο αντίκτυπο στους νέους, των οποίων το ποσοστό ανεργίας κυμαίνεται γύρω στο 15%, και εξακολουθεί να είναι σχεδόν τριπλάσιο από το ποσοστό επί του γενικού πληθυσμού·

2. εκφράζει την ικανοποίησή του για την πτωτική τάση του ποσοστού των νέων εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης ή κατάρτισης (ΕΑΕΚ) στην ΕΕ μετά τη θέσπιση των εγγυήσεων για τη νεολαία, το οποίο μειώθηκε στο 11,1 % το 2024· σημειώνει, ωστόσο, μια ανισότητα μεταξύ των κρατών μελών, καθώς ορισμένα έχουν ήδη επιτύχει τον στόχο για το 2030, ενώ άλλα εξακολουθούν να έχουν ανησυχητικά υψηλό αριθμό ΕΕΑΚ·

3. τονίζει ότι οι δείκτες άμεσης παρακολούθησης για τις εγγυήσεις για τη νεολαία υποδηλώνουν σημαντικές και επίμονες προκλήσεις όσον αφορά την εφαρμογή και την υλοποίηση των προγραμμάτων «εγγυήσεις για τη νεολαία»· επισημαίνει, ειδικότερα, ότι το 2024 περισσότεροι από τους μισούς συμμετέχοντες (54%) παρέμειναν στην προπαρασκευαστική φάση για περισσότερους από τέσσερις μήνες και ότι οι θετικές και έγκαιρες έξοδοι από την προπαρασκευαστική φάση αντιπροσώπευαν λιγότερο από το ήμισυ των περιπτώσεων (45,1 %)·

4. τονίζει ότι οι δείκτες παρακολούθησης πάσχουν από έλλειψη δεδομένων και μεθοδολογικές αδυναμίες σε αρκετά κράτη μέλη·

5. υπογραμμίζει ότι ορισμένοι νέοι βρίσκονται σε ιδιαίτερα ευάλωτη κοινωνική κατάσταση και αντιμετωπίζουν υψηλότερο κίνδυνο ανεργίας, καθώς και διαρθρωτικά εμπόδια ως προς την πρόσβασή τους στην κατάρτιση και την ανάπτυξη δεξιοτήτων·

6. τονίζει ότι η ενσωμάτωση της πρωτοβουλίας για την απασχόληση των νέων (ΠΑΝ) στο ΕΚΤ+ έχει οδηγήσει στην υποχρέωση διάθεσης του 12,5 % του ΕΚΤ+ σε δράσεις και μεταρρυθμίσεις που προωθούν την απασχόληση των νέων, την ΕΕΚ και τη μετάβαση από το σχολείο στην εργασία για τα κράτη μέλη με ποσοστό νέων ΕΑΕΚ πάνω από τον μέσο όρο της ΕΕ· εκφράζει τη βαθιά του λύπη για το γεγονός ότι αυτή η διάθεση κονδυλίων, κληρονομιά της ΠΑΝ, δεν περιλαμβάνεται στην πρόταση της Επιτροπής για το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο (ΠΔΠ) 2028-2034·

Αντίκτυπος των ενισχυμένων εγγυήσεων για τη νεολαία

7. αναγνωρίζει ότι οι ΕΕΝ έχουν λειτουργήσει ως καταλύτης για θεσμικές μεταρρυθμίσεις και καινοτομίες πολιτικής σε όλα τα κράτη μέλη και έχουν επίσης προκαλέσει προβληματισμό σχετικά με την αναδιοργάνωση των ενεργητικών πολιτικών για την αγορά εργασίας για τους νέους·

8. τονίζει ότι ο αντίκτυπος των ΕΕΝ είναι άνισος μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά την υλοποίησή τους και τα συγκεκριμένα στοιχεία της ενίσχυσης·

9. εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι η επίγνωση των νέων όσον αφορά τα προγράμματα ΕΕΝ παραμένει περιορισμένη, ενώ το ίδιο ισχύει, σε κάποιο βαθμό, και για τις αρχές, εκτός όσων είναι άμεσα αρμόδιες για τα προγράμματα ή τα ζητήματα απασχόλησης·

10. σημειώνει ότι η έλλειψη προβολής παραμένει ένα από τα κύρια εμπόδια για την εφαρμογή των ΕΕΝ· εκφράζει τη λύπη του που τα μέτρα είναι ως επί το πλείστον παθητικά και βασίζονται μόνο στους ΕΑΕΚ που είναι εγγεγραμμένοι στις δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης (ΔΥΑ)·

11. εκφράζει την ανησυχία του για το αν μπορούν τα προγράμματα ΕΕΝ να προσεγγίζουν ευάλωτες και ανενεργές ομάδες εξίσου, ιδίως σε απομακρυσμένες περιοχές, όπως οι κοινότητες Ρομά·

12. εκφράζει την ανησυχία του για την παρατηρούμενη τάση, στο πλαίσιο των προγραμμάτων ΕΕΝ, για μετάβαση από εξατομικευμένες σε γενικευμένες υπηρεσίες·

13. σημειώνει ότι, παρά την έμφαση που δίνεται στην ευθυγράμμιση των κριτηρίων ποιότητας στα πλαίσια της ΕΕ, η ποιότητα των προσφορών έχει σημειώσει πολύ περιορισμένη ουσιαστική βελτίωση μετά τη θέσπιση των ΕΕΝ·

14. θεωρεί ότι οι ΕΕΝ δεν έχουν επιτύχει πλήρως τους στόχους τους και χρειάζονται περαιτέρω βελτίωση, για να γεφυρωθεί το χάσμα μεταξύ της φιλοδοξίας αυτού του μέσου και της πρακτικής εφαρμογής του·

Συστάσεις

15. καλεί τα κράτη μέλη να προβούν σε στοχευμένες βελτιώσεις των ειδικών διοικητικών ικανοτήτων των ΔΥΑ και άλλων εθνικών φορέων που είναι αρμόδιοι για την εφαρμογή των ΕΕΝ·

16. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να παράσχουν ολοκληρωμένη στήριξη για την αντιμετώπιση των πολύπλοκων εμποδίων που αντιμετωπίζουν οι ΕΑΕΚ, προκειμένου να καταπολεμηθούν τα βαθύτερα αίτια του κοινωνικού αποκλεισμού πριν να αντιμετωπιστεί η κατάσταση της απασχόλησης των ΕΑΕΚ·

17. τονίζει ότι μια συνεργατική προσέγγιση είναι απαραίτητη για να διασφαλιστεί η επιτυχής εφαρμογή των ΕΕΝ· καλεί τα κράτη μέλη να ενισχύσουν τη συνεργασία μεταξύ υπουργείων, ΔΥΑ, κοινωνικών εταίρων, παραγόντων της αγοράς εργασίας, εθνικών συμβουλίων νεολαίας και της κοινωνίας των πολιτών σε κεντρικό και τοπικό επίπεδο, ώστε να διασφαλιστεί ότι όλοι εργάζονται εντός ολοκληρωμένου δικτύου υπηρεσιών για τους ΕΑΕΚ·

18. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να συμπεριλάβουν στα προγράμματα εγγυήσεων για τη νεολαία ένα σύνολο μέτρων πρόληψης που θα εστιάζουν στην πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου, προκειμένου να αποφευχθούν επιπτώσεις που θα έχει τούτο στη ζωή των νέων·

19. καλεί τα κράτη μέλη να ενισχύσουν την προσφορά ΕΕΚ και να εκσυγχρονίσουν τα συστήματα διά βίου μάθησης, ιδίως διερευνώντας επιλογές για ατομικούς λογαριασμούς κατάρτισης ή κονδύλια κατάρτισης σύμφωνα με τα εθνικά μοντέλα·

20. ζητεί, τόσο σε ενωσιακό όσο και σε εθνικό επίπεδο, μεγαλύτερη συνέργεια μεταξύ των μέσων των εγγυήσεων για τη νεολαία και των μέσων της εγγύησης για τα παιδιά, ιδίως για την παροχή συνεχούς στήριξης σε παιδιά που έχουν ανάγκη, από την ηλικία των 15 έως 18 ετών και όταν γίνονται νέοι ενήλικες· τονίζει ότι αυτή η ολοκληρωμένη προσέγγιση πρέπει να αποσκοπεί στην πρόληψη του φαινομένου της απότομης λήξης των παροχών φροντίδας («care cliff»)·

21. καλεί τα κράτη μέλη να ενισχύσουν τα μέτρα προβολής που απευθύνονται σε ευάλωτους ΕΑΕΚ σε εθνικό και τοπικό επίπεδο και να καταστήσουν την ενεργοποίηση αυτής της ομάδας κορυφαία προτεραιότητα της εφαρμογής των ΕΕΝ·

22. καλεί τα κράτη μέλη, σύμφωνα με τη σύσταση του Συμβουλίου του 2012, να ενισχύσουν τα συστήματά τους για την επικύρωση της μη τυπικής και της άτυπης μάθησης· ενθαρρύνει την προσαρμογή των συστημάτων αυτών, ώστε να προσεγγίσουν τους ευάλωτους ΕΑΕΚ, με την ενίσχυση των ικανοτήτων των αρμοδίων για την επικύρωση ή με την εκχώρηση ειδικών ρυθμίσεων, διασφαλίζοντας παράλληλα την ποιότητα των εν λόγω διαδικασιών·

23. καλεί τα κράτη μέλη να εξισορροπήσουν εκ νέου τις προσφορές που παρέχονται στο πλαίσιο των προγραμμάτων ΕΕΝ με στόχο την ανάπτυξη δεξιοτήτων, μειώνοντας την εξάρτηση από την απασχόληση και τις επιδοτούμενες θέσεις εργασίας ως προεπιλεγμένο μέτρο·

24. συνιστά τη δημιουργία ενός πέμπτου σκέλους για τα προγράμματα ΕΕΝ, με έμφαση στις ευκαιρίες εθελοντισμού· τονίζει ότι ο εθελοντισμός έχει τη δυνατότητα να βελτιώσει τις δεξιότητες και την απασχολησιμότητα των ΕΕΑΚ και να καλύψει ευάλωτους νέους με πιο ευέλικτο τρόπο·

25. καλεί την Επιτροπή να δρομολογήσει μια ανοικτή μέθοδο συντονισμού σχετικά με την ποιότητα των προσφορών των ΕΕΝ·

26. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να διαθέσουν επαρκή χρηματοδότηση για τις ΕΕΝ στο επόμενο ΠΔΠ, ιδίως διατηρώντας τη διάθεση κονδυλίων της ΕΕ·

27. παροτρύνει τα κράτη μέλη να ενισχύσουν σημαντικά τα συστήματά τους για την παρακολούθηση της εφαρμογής των ΕΕΝ όσον αφορά την ποιότητα και την πληρότητα των συλλεγόμενων δεδομένων·

28. σημειώνει ότι τα αποτελέσματα της εφαρμογής των ΕΕΝ είναι άνισα και ότι οι προκλήσεις που εντοπίζονται παραμένουν επίκαιρες και σήμερα· καλεί την Επιτροπή να εγκρίνει, σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία, αποφάσεις που απευθύνονται σε κράτη μέλη στα οποία τα ποσοστά ανεργίας των νέων και των ΕΑΕΚ είναι υψηλότερα

από τον μέσο όρο της ΕΕ·

°

° °

29. αναθέτει στην Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο και στην Επιτροπή.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: ΔΗΛΩΣΗ ΕΙΣΗΓΗΣΕΩΝ

Σύμφωνα με το άρθρο 8 του παραρτήματος Ι του Κανονισμού, ο εισηγητής δηλώνει ότι έχει συμπεριλάβει στην έκθεσή του εισηγήσεις για θέματα που αφορούν το αντικείμενο του φακέλου που έλαβε κατά την εκπόνηση του σχεδίου έκθεσης από τους ακόλουθους εκπροσώπους συμφερόντων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της διοργανικής συμφωνίας για ένα υποχρεωτικό μητρώο διαφάνειας[1] ή από τους ακόλουθους εκπροσώπους δημόσιων αρχών τρίτων χωρών, συμπεριλαμβανομένων των διπλωματικών αποστολών και πρεσβειών τους:

1. Εκπρόσωποι συμφερόντων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της διοργανικής συμφωνίας για ένα υποχρεωτικό μητρώο διαφάνειας
European Youth Forum
Youth Guarantee coordinator in Bulgaria
Fundación Secretariado Gitano
European Commission (DG EMPL)
European Commission (DG EAC)
European Trade Union Confederation (ETUC)
European Training Foundation
Business Europe
CEDEFOP
Youth Guarantee coordinator in Czechia
Youth Guarantee coordinator in Romania
Eurofound
Office of the Youth Guarantee coordinator in France

Ο ανωτέρω κατάλογος συντάσσεται υπό την αποκλειστική ευθύνη του εισηγητή.

Όταν φυσικά πρόσωπα προσδιορίζονται στον κατάλογο με το όνομά τους, με τα καθήκοντά τους ή και με τα δύο, ο εισηγητής δηλώνει ότι έχει υποβάλει στα ενδιαφερόμενα φυσικά πρόσωπα την Ανακοίνωση περί προστασίας δεδομένων αριθ. 484 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (https://www.europarl.europa.eu/data-protect/index.do), η οποία ρυθμίζει τους όρους που ισχύουν για την επεξεργασία των προσωπικών τους δεδομένων και τα δικαιώματα που συνδέονται με την εν λόγω επεξεργασία.

[1] Διοργανική συμφωνία, της 20ής Μαΐου 2021, μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για ένα υποχρεωτικό Μητρώο Διαφάνειας (ΕΕ L 207 της 11.6.2021, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2021/611/oj).